

21.

Radość i humor w moim życiu

I. PROSPEKT WARTOŚCI

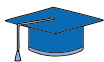
1.1. CEL OGÓLNY

Rozwój emocjonalny

1.2. CEL SZCZEGÓŁOWY

Umiejętność radzenia sobie z trudnościami

1.3. CEL WYCHOWAWCZY

Kształtowanie postawy aprobaty samego siebie

1.4. PROPONOWANE TEMATY

- Co znaczy dla mnie pojęcie „dobra zabawa”?
- W jaki sposób humor i satyra mogą być skuteczną formą twórczej krytyki?
- Na czym polega humor współczesnych filmów komediowych?

1.5. ZADANIA DLA UCZNIA, SAMOWYCHOWANIE

Normy

- Człowiek powołany jest do szczęścia¹.
- Radość pomaga rozwijać cnotę nadziei.
- Wiara jest źródłem radości².

Zasady

- Dzielę się swoją radością i szczęściem z innymi osobami.
- Zachowuję zdrowy dystans wobec samego siebie³.
- Radośnie przeżywam swoją wiarę⁴.

1.6. ZADANIA DLA RODZICÓW

Normy

- Miłość rodzicielska jest fundamentem szczęścia dziecka.
- Radość pomaga przezwyciężać lęk⁵.
- Codzienne życie rodzinne uczy radości życia⁶.

¹ „Bóg bowiem stworzył nas, byśmy Go poznawali, służyli Mu, miłowali Go, i w ten sposób doszli do raj. Szczęście czyni nas «uczestnikami Boskiej natury» (2 P 1,4) i życia wiecznego. Wraz z nim człowiek wchodzi do chwały Chrystusa i do radości życia trynitarnego”. KKK 1721.

² „Ani oko nie widziało, ani ucho nie słyszało, ani serce człowieka nie zdołało pojąć, jak wielkie rzeczy przygotował Bóg tym, którzy Go miłują” (1 Kor 2,9).

³ „Plan budowy w Castel Gandolfo basenu kąpielowego wywołał w mediach krytykę Jana Pawła II – zaczęto oskarżać Papieża o rozrzutność i... egoizm. A on odpowiadał: «Papież potrzebuje ruchu. A nowe konklawe będzie kosztować dużo więcej»”. *Kwiatki Jana Pawła II*, red. J. Poniewierski, Społeczny Instytut Wydawniczy Znak, Kraków 2006, s. 133.

⁴ „Czyż może być większa radość dla stworzenia ponad tę, że Bóg – Stwórca stał się stworzeniem? Czyż może być większa radość dla człowieka ponad tę, że Syn Boży stał się człowiekiem? Że Słowo stało się Ciałem? Czyż może być większa radość dla ziemi niż to, że Bóg nieogarniony bezmiarem całego stworzenia, na niej zamieszkał? [...] Stąd to wezwanie do radości zwrócone do całego stworzenia. Całe bowiem stworzenie jest do głębi przeniknione Wcieleniem Słowa, «uczłowieczeniem» Boga – Syna. Całe stworzenie staje w punkcie swej ostatecznej «odnowy»”. Jan Paweł II, *Homilia wygłoszona w kościele del Gesu*, Rzym, 31.12.1985, w: tegoż, *Nauczanie papieskie VIII*, 2, 1985, Poznań 2004, s. 849-850.

⁵ „Głosząc tę Ewangelię nie powinniśmy się lękać sprzeciwów i niepopularności, ale odrzucać wszelkie kompromisy i dwuznaczności, które upodobiły nas do tego świata (por. Rz 12,2). Mamy być w świecie, ale nie ze świata (por. Rz 12,2). Mamy być w świecie, ale nie ze świata (por. J 15,19; 17,16), czerpiąc moc z Chrystusa, który przez swoją śmierć i zmartwychwstanie zwyciężył świat (por. J 16,33)”. EV 82.

⁶ „Różaniec święty jest modlitwą chrześcijańską, ewangeliczną i kościelną, a równocześnie jest modlitwą, która podnosi świat uczuć człowieka. W tajemnicach radosnych, nad którymi krótko się dzisiaj zatrzymamy, widzimy niejako wszystko, a mianowicie: radość rodziny,

Zasady

- Okazuję miłość dziecku.
- Rozwijam pogodne usposobienie dziecka.
- Cieszę się z daru, jakim jest rodzina.

1.7. ZADANIA DLA SZKOŁY, WYCHOWAWCY

Normy

- Radość jest związana z prawdą⁷.
- Radość i optymizm pomagają pokonywać niepowodzenia.
- Atmosfera stonowanej radości służy zachęceniu do nauki.

Zasady

- Staram się ukazać uczniom, że trud nauki niekoniecznie musi wiązać się z męczarnią.
- Uczę prawidłowego przyjmowania porażek szkolnych.
- Współtworzę z uczniami radosną atmosferę w klasie.

1.8. SPOSÓB REALIZACJI

Proponuję uczniom odegranie scenki humorystycznej dotyczącej klasy lub napisanie satyry na temat własnych wad i przywar. Uczymy się w ten sposób, że można zwrócić uwagę na wady swoje i drugiej osoby, nie powodując w niej negatywnych odczuć. Uczeń dowiaduje się w ten sposób, że można zdystansować się do siebie, przy jednoczesnym zawiązaniu silniejszych relacji w grupie.

1.9. OSIĄGNIĘCIA, EFEKTY

Uczniowie dowiadują się, że radość jako wartość w ich życiu pomaga przezwyciężać problemy i odwraca uwagę od własnych kłopotów. Zaczynają zauważać, że małe radości dnia codziennego nadają życiu sens i budują pozytywne relacje

macierzyństwa, przyjaźni, wzajemnej pomocy. Wszystkie radości, których grzech nie przekreślił całkowicie, Chrystus rodząc się przyjął w siebie i uświęcił. Dokonał tego przez Maryję. W ten sposób, poprzez Nią możemy także dzisiaj korzystać z radości ludzkich samych w sobie małych i prostych, które jednak – w Maryi i Jezusie – stają się wielkie”. Jan Paweł II, *Anioł Pański*, Watykan, 23.10.1983, w: tegoż, *Nauczanie papieskie VI*, 2, 1983, wyd. Pallottinum, Poznań 1999, s. 390.

⁷ „Spełnianie dobra łączy się z przyjemnością duchową i pięknem moralnym. Podobnie prawda łączy się z radością i blaskiem piękna duchowego”. KKK 2500.

osobowe. W przeżywaniu radości angażuje się cała sfera emocjonalna człowieka, która pozytywnie wpływa na ducha i ciało. Młody człowiek buduje w ten sposób cnotę wiary i nadziei tak, że swoim postępowaniem zaczyna realizować wskazania ewangeliczne.

1.10. ZAGROŻENIA

Młody człowiek chętnie korzysta z uroków życia, szukając w nim tylko zabawy i samozadowolenia. Bawiąc się, zapomina o dobru drugiego człowieka. Poprzez nieprzemyślane słowa i czyny może stać się przykry dla otoczenia. Rani w ten sposób uczucia drugiej osoby, ale również niszczy własną wrażliwość. Młody człowiek, który nie umie się bawić, sięga po różnego rodzaju używki, które pozornie tylko dają wrażenie „dobrej zabawy”. Tym samym może kierować swoje życie ku cywilizacji śmierci, gdzie kult ciała staje się wartością najwyższą. W rzeczywistości zaś gubi siebie, a w jego życiu pojawia się lęk i niepokój.

II. PEDAGOG

2.1. TREŚĆ MATERIAŁU

Radość i humor w naszym życiu pozwala nam na odstresowanie się od codzienności. Towarzyszy nam w zasadzie wszędzie, w szkole, w pracy czy w domu. Wyzwała w nas umiejętność radzenia sobie w trudnych sytuacjach. Pamiętajmy także, iż powinniśmy dzielić się z innymi ludźmi swoją radością i swoim szczęściem. Być może dzięki temu uszczęśliwimy niejednego bliźniego.

2.2. LITERATURA WYBRANA Z KOMENTARZEM

Mały Książę jest tylko pozornie książką przeznaczoną dla młodszego czytelnika. To swoista rozprawka filozoficzna, którą powinien poznać każdy z nas. To utwór o dorastaniu, o wiernej miłości, o sensie życia. Jednak nie zabrakło w nim także fragmentów odnoszących się do radości i humoru.

– Lepiej jest przychodzić o tej samej godzinie. Gdy będziesz miał przyjść na przykład o czwartej po południu, już od trzeciej zacznę odczuwać radość. Im bardziej czas będzie posuwać się naprzód, tym będę szczęśliwszy. O czwartej będę podniecony i zaniepokojony: poznam cenę szczęścia! A jeśli przyjdiesz nieoczekiwanie, nie będę mógł się przygotowywać... Potrzebny jest obrządek.

A. de Saint-Exupéry,
Mały Książę, wyd. Muza,
Warszawa 2014, s. 10.

W przytoczonym cytacie odkrywamy jak mądrze korzystać z wartości humoru i radości. Pokazuje nam, jak ważne jest odczuwanie radości ze spotkania z bliźnim. Widać w nim także wpływ szczęścia na każdego z nas. Pamiętajmy jednak, że powinniśmy umieć dzielić się naszą radością z innymi, bo możemy tym uszczęśliwić wielu ludzi wokół nas.

III. NAUCZANIE RELIGIJNE

3.1. NAUCZANIE PAPIESKIE

Kościół, który sercem swym obejmuje wszystkie serca ludzkie, prosi Ducha Świętego, o szczęście, które tylko w Bogu może znaleźć ostateczne urzeczywistnienie: o radość, której „nikt (...) nie zdoła odebrać” (J 16,22), o radość, która jest *owocem miłości*, a zarazem Boga, który jest Miłością; prosi o „sprawiedliwość, pokój i radość w Duchu Świętym”, na których wedle św. Pawła polega „królestwo Boże” por. (Rz 14,17; Ga 5,22).

DV 67.

Nigdy nie bądźcie ludźmi smutnymi: chrześcijanin nigdy nie może być smutny! Nie ulegajcie nigdy zniechęceniu! Nasza radość nie pochodzi z posiadania wielu rzeczy, ale rodzi się ze spotkania Osoby: Jezusa, który jest pośród nas; rodzi się z tego, że wiemy, iż z Nim nigdy nie jesteśmy sami, nawet w chwilach trudnych, nawet kiedy na drodze życia napotykamy problemy czy przeszkody, które wydają się nie do pokonania, a jest ich tak wiele!

Franciszek, *Nie bądźcie nigdy ludźmi smutnymi. Homilia wygłoszona w czasie Mszy św. w Niedzielę Palmową i Światowy Dzień Młodzieży, Watykan, 24.03.2013, w: Co Franciszek myśli o...?, wybór i oprac. K. Pytlarz, Wydawnictwo WAM, Kraków 2014, s. 177.*

Ga 5,22.

3.2. PISMO ŚWIĘTE

Owocem zaś Ducha jest: miłość, radość, pokój, cierpliwość, uprzejmość, dobroć, wierność, łagodność, opanowanie.

Radośnie wykrzykuj na cześć Pana, cała ziemi, cieszcie się i weselcie, i grajcie! Śpiewajcie Panu przy wtórze cytry, przy wtórze cytry i przy dźwiękach harfy, przy graniu trąb i głosie rogu – radujcie się przed obliczem Pana, Króla! Niech huczy morze i to, co je napełnia, świat i jego mieszkańcy! Niech rzeki klaszczą w dłonie, niech góry razem wołają radośnie przed obliczem Pana, bo nadchodzi sędzić ziemię. On będzie sędził świat sprawiedliwie i według słuszności – narody.

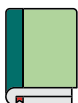
Ps 98,4-9.

KKK 163;
por. 425; 1763; 2015.

3.3. KATECHIZM KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO

Wiara pozwala nam już w sposób uprzedzający doznawać radości i światła wizji uszczęśliwiającej, będącej celem naszej ziemskiej wędrówki. Zobaczmy wtedy Boga „twarzą w twarz” (1 Kor 13,12), „takim jakim jest” (1 J 3,2).

IV. LITERATURA

Cyganik H., *Anegdoty góralskie. Mistrzowie humoru*, wyd. Ad Oculos, Warszawa 2004.

Dziewiecki M., *Radość miłości*, wyd. Jedność, Kielce 2005.

Franciszek, *Nie bądźcie nigdy ludźmi smutnymi. Homilia wygłoszona w czasie Mszy św. w Niedzielę Palmową i Światowy Dzień Młodzieży*, Watykan, 24.03.2013, w: *Co Franciszek myśli o...?*, wybór i oprac. K. Pytlarz, Wydawnictwo WAM, Kraków 2014, s. 177.

Grün A., *Odnaleźć radość życia – nadać sens codzienności*, wyd. Salwator, Kraków 2006.

Jan Paweł II, *Enc. Dominum et vivificantem*, wyd. Pallottinum, Poznań 1997.

Kasparu M., *Przewodnik po radości*, Wydawnictwo WAM, Kraków 2004.

Knabit L., *O radości*, Społeczny Instytut Wydawniczy Znak, Kraków 2004.

Kongregacja Nauki Wiary, *Katechizm Kościoła Katolickiego*, wyd. Pallottinum, Poznań 2002.

Kwiatki Jana Pawła II, oprac. J. Poniewierski, Społeczny Instytut Wydawniczy Znak, Kraków 2002.

Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu. Biblia Tysiąclecia, wyd. Pallottinum, Poznań 2012.

Pronzato A., *Humor i wiara*, wyd. Salwator, Kraków 2005.

Saint-Exupery A. de, *Mały Księżę*, wyd. Muza, Warszawa 2014.

Żywcok A., *Wychowanie do radości życia*, wyd. Żak, Warszawa 2004.

